Published and distributed under permit (No. 751), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 61. | Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 16. марта, 1922.

VOL. XXX. | No. 61. | Jersey City, N. J., Thursday, March 16, 1922. | THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ЗАБОРОНЯЮТЬ МАСОВЕ ПИКЕТОВАННЯ

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 14. марта. — Шериф повіта (кавнті) Провіденс оголосив нині заборону відбудування масового пикетова перед фабриками.

Заборона відноситься до звичаю, загально практикованого майже від самого початку страйку ткалняних робітників проти фабрик, котрі заповіли, що будуть вести роботу страйколомами. Заборона відноситься до цілого повіту, котрий обіймає межи инчим три головні ткалняні осередки: Потакет, Вунсакет і Провіденс. Заборона шерифа стоїть в звязку з домаганнями фабрикантів заборонити масове пикетованне, які вони предкладали йому кілька разів. В своїй заяві про масове пикетованне шериф каже, що він не думає забороняти пикетованне, а лише масове пикетованне. „Коли прийде під фабрику 25 пикет, то я не буду мати нічого проти сього; не дозволю, однак, на пикету зі 100 або 200 людий",—заявив шериф.

ДУМАЮТЬ ВІДКЛИКАТИ ЧАСТИНУ ВІЙСЬКА ЗІ СТРАЙКОВОГО ОКРУГА.

Ґубернатор стейту Ровд Айленд подав до публичного відома, що він дістав такі вісти зі страйкового округа, що вони його оправдують у відкликанню хочби частини війск з сього округа. Мейор міста Потакет виступив проти сьої заяви ґубернатора, заявляючи, що в його місті присутність війск є ще потрібна.

Купці страйкового округа знов нарікали перед властями на втрати, які поносить торговля через довге треванне страйку.

ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО 48-ГОДИННИЙ РОБОЧИЙ ТИЖДЕНЬ.

В леґіслятурі стейту Ровд Айленд внесено законопроект про обовязковий 48-годинний тиждень.

Завтра має відбутися перше публичне переслуханне в справі сього законопроекта. На нього зголосилися кілька найбільших фабрикантів стейту, щоби противитися його ухваленню. Законопроект не дозваляє фабрикам наймати жінок та дітий понизче 16 літ віку на більше як на 48 годин на тиждень або 9 годин на добу.

„СТРАЙК ВУГЛЕВИХ РОБІТНИКІВ НЕМИНУЧИЙ".

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Секретар (міністер) праці Дейвис та Джан Луис, президент майнерської юнії Юнайтид Майн Веркерс оф Америка, відбули нині конференцію в справі положення в промислі мягкого вугля.

Луис ще раз упевнив міністра Дейвиса, що майнерські юнії готові кождої хвилі укладатися з представителями властителів копалень про услівя праці, але сі послідні не хочуть навіть чути про конференцію. З тої причини дня 1. цвітня, коли виходить контракт межи майнерами та властителями, прийде до страйку зовсім автоматично (самочинно). Луис обжаловував властителів копалень, що вони хотіли відбувати місцеві конференції з майнерами, щоби в той спосіб використувати місцеві умови. Справа робітничої заплати, як взагалі ціле вуглеве питанне се проблема цілого краю і не може бути рішена в кождім окрузі осібно. Властителі копалень мають уже тепер великі припаси вугля; вони хочуть ще більше накопати за март і продати його по гарній ціні, застрашивши споживачів угля, що ціни його піднесуться наслідком страйку. Луис перечив ґазетярським донесенням, що мовляв майнери з північно-західної части Верджінії укладаються осібно, не оглядаючися на решту майнерів.

Конференція не могла найти ніякого способу на запобіженне страйку, через що оба учасники її мали признати страйк просто неминучим.

БОРОТЬБА ЗА ЗМЕНЧЕННЄ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ.

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Конґресмен Сисон з Місісіпі, визначний демократичний член субкомітету палати послів для видатків, заявив, що він внесе незадовго в конґресі поправку до внесення сього комітету обнижити американську армію до 115,000 жовнірів. Сисон хоче обнижити армію до 100,000.

Се внесенне Сисона заповідає довгу боротьбу в конґресі, бо серед нього є ріжні погляди на справу; одні члени конґресу, як приміром конґресмен Кан, голова військового комітету, хоче піднести американську армію до 150,000 мужви, тоді як декотрі члени хочуть її знижити навіть до 75,000. Уряд противиться навіть знижуванню армії до 115,000 мужа, як се пропонує комітет палати послів для видатків.

ПОПРАВКА РОБИНСОНА ДО ДОГОВОРУ ЧОТИРОХ ДЕРЖАВ ПЕРЕПАЛА.

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Нині відбулося в сенаті перше голосованне над договором чотирох держав в справі Тихого Океану.

Голосованне над поправкою сенатора Робинсона до сього договору, після котрої держави, підписані під сим договором, малиб зобовязатися не починати проти себе ніяких зачіпних кроків, а на випадок непорозуміння скликати конференцію інтересованих держав. За поправкою заявилося всего 30 сенаторів, проти 55.

Голосованне уважають за пробу для потвердження самого договору. З висліду його роблять маключенне, що договір чотирох держав буде потверджений сенатом в такій формі, як він був предложений.

БУДУТЬ ГОЛОСУВАТИ МАШИНАМИ.

Нюйорський стейтовий ґубернатор підписав закон, після котрого в кождім виборчім льокали мають бути уставлені виборчі машини і голосованне має відбуватися при їх помочи.

Правда, машин до голосовання вживали в цілому стейті але місто Ню Йорк їх не вживало, і в місті не було ані одних виборів, аби хтось не поповних виборчих шахрайств. Головну частину сих обманів клали на рахунок славетної демократичної орґанізації міста Ню Йорк, Тамані Гол, і ся власне орґанізація вела завзяту аґітацію проти заведення машин до голосовання. Справа протягалася довший час. Коли нарешті стало ясним, що міські власти, вибрані завдяки Тамані Гол, не заведуть машин до голосовання, стейтовий сенатор Толберт вніс в стейтовій леґіслятурі законопроект, так стилізований, що дозвіл нюйорського мейора стане зовсім непотрібний для повноправности законопроекта.

НОВІ ПЛЯНИ ВИКОНУВАННЯ ПРОГИБІЦІЙНОГО ЗАКОНА.

Федеральний прогибіційний комішенер Гейнер подає до публичного відома, що американський уряд береться на добре до виконування прогибіційного закона. В тій цили цілу територію Злучених Держав мається поділити на 18 округів, а на чолі кождого з них має станути висший Федеральний урядник, так званий федеральний окружний голова (федерал дивиженел чіф). Всі начальники будуть стояти під проводом начальника всіх федеральних прогибіційних аґентів у Вашінґтоні. Перший округ має обнимати стейти: Мейн, Ню Гемшер, Вермонт, Месечузетс, Конектикат і Ровд Айленд; Ню Йорк та Ню Джерзи будуть становити другий округ, а Пенсильвенія буде відома як третій прогибіційний округ. Федеральні урядники мають усюди помагати стейтовим урядникам.

ХОЧ ВИПИЛИ ДОКАЗИ, АЛЕ НЕ ЗГОДИЛИСЯ

Підчас одної судової розправи проти одного салюніста в Філаделфії, обжалованого за недозволене продаванне горівки без лайсенсу, лава присяжних суддів удалася на наради, взявши зі собою пів пайнту горівки, предложеної як доказ. Чотири години пізнійше суддя приказав покликати лаву та предложити звіт зі свого послідного рішення. Лава присяжних суддів предложила порожну фляшину та звіт, що вони не могли погодитися. Суддя удилив їм догани за невідповідне сповнюванне своїх горожанських обовязків та приказав вичеркнути кождого члена сеї лави з листи будучих присяжних суддів.

ПРОПОЗИЦІЯ КАПІТАЛІСТІВ.

Як подають київські „Вісти", уряд советської України одержав пропозицію чужоземних капіталістів, оєднаних в конконсорцію, сполучити Дніпро з Вислою.

ПРИПИСУЮТЬ УБИЙСТВО ЧЛЕНАМ КУ-КЛУКС-КЛЕНА

В місті Винсборо, в стейті Луізіяна, арештовано чотирох мущин під закидом участи в убийстві одного Калпепера.

Се убийство мало бути завершеннем цілого ряду тяжких злочинів, поповнених горсткою людий, які все виступали одіті в звичайні покривала потайної орґанізації Ку-Клукс-Клена. Злочинів доконувано на великім просторі в стейтах Луізіяні, Місісіпі та Тексас. Калпепера убито серед таких обставин: Калпепер був одного вечера в домі Джана Гато в Виснер. До дому підіхало кілька возів, і з них висіло дванайцять замаскованих людий. Вони увійшли до дому Гата та зажадали від Калпепера, аби вийшов з хати і пішов за ними. Калпепер відмовився послухати їх і почав втікати. Напасники тоді стрілили до нього і вбили на місци. Зібрані в хаті Гата люди пізнали чотирох напасників, і їх тепер арештовано. Власти хочуть приписати цілий злочин тайній орґанізації Ку-Клукс-Кленови, але арештовані перечуть, буцімто вони належать до товариства.

МЕНОНІТИ ЗАБИРАЮТЬСЯ.

Меноніти з Плам Кулі в Манітобі (Канада) забираються до Мексика. В середу 1. марта вислали 23 фрейтові вагони, наладовані фармерськими приладами і домашним знарядєм. Вибираєсь понад 20 родон, разом 125 осіб. Причиною їх виїзду є те, що їм не позволяють вчити по німецьки в їх власних школах. Вони кажуть, що канадійський уряд допче власну угоду з ними з 1873 р., коли вони сюда їхали, де їм заручали те, на що тепер не позволяють.

КАРА ЗА ГОРІВКУ В ДВОХ МІСЯЦЯХ

В провінційнім суді в Вінніпеґу стягнено за два місяці сего року 9,700 долярів кари за робленнє і продаваннє горівки. В січни зібрано 6,600, а в лютім 3,100.

ЧИСЛО ЗЛОЧИНІВ В АЛБЕРТІ.

З поліційного звіту виходить, що протягом минувшого року всяких злочинців було в Алберті (Канада) 16,084. З того 6,851 справ було в руках провінційної поліції, а решта припадає на міста.

ЖОНАТИЙ МУЩИНА РЕВНИНИЙ ЗА ДІВЧИНУ.

В місті Рослін, на Лонг Айленд, в стейті Ню Йорк, один Вілієм Меґі, 40-літний мущина, батько родини, зложеної з жінки та двоє дітий, стрілив до панни Верджінії Форґет, 20-літної дівчини, і забив її на місци, а опісля пустив собі в голову дві кулі, від котрих і погиб в кілька годин пізнійше в шпитали. Перед смертю він зложив зізнанне, в котрому каже, що він любив панну Форґет, і говорив її про свою любов, просячи її, щоби вона не дозваляла другим мущинам залицятися до неї. Однак вона не слухала його і принимала від других мущин всякі дарунки, гроші і гарне одіння. В день траґедії він зайшов до уряду судового лікаря (коронера), де працювала дівина, і там став знов просити дівчину не ходити з другими мущинами. Дівчина лише висміяла його. Се мало так узлостити його, що він стратив всяке панованне над собою; серед хвилевого помішання ума він і стрілив до неї, а опісля до себе.

Коронер говорив після смерти убийника, що той заходив часто до його склепу з електричними приборами, щоби відвідати його та панну Форґет. Самий Рослин мав таку добру опінію у коронера та взагалі в цілому місточку, що якби так хто був спитав коронера, кого він уважає за взірцевого чоловіка в місті, він бувби подав імя Рослина. Він був від кількох літ постійно головою церковних клюбів і дбав як слід за свою жінку та діти.

ПОГРОЗА ВИСАДЖЕННЯ У ВОЗДУХ ПОЛЬСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА У ВАШИНГТОНІ І ВСІХ ПОЛЬСЬКИХ КОНСУЛЯТІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ І В КАНАДІ.

ВАШІНГТОН, Д. К., 14 марта. — Сенатор Виллис, республіканець із стейту Огайо, одержав нині лист з Клівленду, Огайо, в якому міститься погроза, що польськи посольство у Вашингтоні а також всі польські консуляти в Злучених Державах і в Канаді будуть висаджені у воздух.

Листи підписані: „Американсько-Українська Чорна Рука".

Як видно, лист писаний чужинцем. В ньому є обжалуванне Польщі за переслідуванне Українців.

В ПАМЯТЬ ПОК. АНДРІЯ САВКИ.

Дальше зложили замісць вінця на могилу пок. А. Савки на Рідну Школу в Галичині (на українські приватні школи у Львові, рідним місті пок. А. Савки):

Іван І. Свала, Нортгемптон, Па.	$5.00
Василь Чучман, Емстердам, Н. Й.	2.00
Вол. Кнігиницький, Ню Йорк, Н. Й.	2.00
Павло Ганчарик, Ню Йорк, Н. Й.	1.00
Сава Чарнецький, Ґілтедж, Монтена	2.50
Dwyer Thomas, Jersey City, N. J.	2.00
Ігнатій Палажій, Пасейк, Н. Дж.	2.00
Разом	$ 16.50
Попередно оголошено	160.75
Усього досі	$177.25

Хто з американських Українців хоче причинитись до того фонду для вшанування памяти пок. Андрія Савки, зводить прислати свій дар на Рідну Школу до „Свободи". Адміністрація „Свободи" вишле опісля разом цілу суму до Львова.

ДЕЛЄҐАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ НА МІЖНАРОДНЮ ЕКОНОМІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ В ҐЕНУЇ

ПАРИЖ, 14. марта. — Українське Правительство Галичини під проводом д-ра Евгена Петрушевича, висилає більшу делеґацію на міжнародню економічну конференцію в Ґенуї, в Італії.

Кромі урядових представників Правительство Петрушевича висилає на конференцію експертів (знавців) української справи і також справ Польщі і Росії.

БОЛЬШЕВИКИ КАЖУТЬ, ЩО ФРАНЦУСЬКІ Й АМЕРИКАНСЬКІ КАПІТАЛІСТИ ЛАДЯТЬ ВИПРАВУ ВРАНҐЕЛЯ ПРОТИ НИХ НА КАВКАЗІ.

ЛОНДОН, 14. марта. — Тутешні большевицькі урядові представники одержали нині відомости, що французькі й американські нафтові підприємства підпирають барона Петра Вранґеля в його плянованому наступі на Кавказ для заняття Баку і всіх нафтових областий, якби не вдалось довести на ґенуенській конференції до згоди з Росією.

Барон Вранґель, впертий ворог большевицького правління в Росії, приїхав до Білгороду, столиці Сербії (Югославії). Він має в Югославії завязок армії в числі до 30,000 бувших жовнірів його армії, яка втікла до Югославії через Туреччину по останній невдачі Вранґелевої виправи проти большевиків.

В большевицьких урядових кругах в Лондоні і в Москві одержали відомости, що Вранґель одержав фінанси на новий наїзд на Росію від французьких і американських капіталістів.

Останки Вранґелевої армії держать в бараках під військовою дисципліною. Їх можна приготовити до наступу протягом кількох тижнів.

Большевики запевняють, що Югославія і Румунія раді співділати з Вранґелем. Вони готові дати йому дозвіл на перевіз війска і воєнних матеріялів з румунського побережа через Чорне море до Батум, престаневого міста бакунських нафтових піль.

Виправа на сі землі, які є найбогатшими з усіх земель бувшої Росії, є одинокою можливою випf авою в теперішньому часі. На Кавказі большевики є слабі і вони самі признають, що там легко вдалось би наїзникам їх побороти.

Большевики мусіли би посилати своє війско і воєнні засоби через просторий край, де знищена комунікація, а Вранґель мав би легку переправу з румунського побережа через Чорне море до Батум.

Большевицькі урядовці заявляють, що у змові проти большевицької влади плянується нове правительство в Баку під проводом Вранґеля, яке було-б іграшкою в руках французьких та американських капіталістів.

Якби Вранґелеви вдалось заняти Баку, то се дуже ослабило би становище московських большевиків в їх переговорах з аліянтами і другими европейськими державами у справі економічних договорів.

СЕСІЯ ОЛСТЕРСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

БЕЛФАСТ, столиця Олстеру (північної Ірляндії), 14. марта. — Нині отворено тут олстерський парлямент відчитаннем королівської промови.

АЛІЯНТИ НЕ ПОЗВОЛЯЮТЬ АВСТРІЙСЬКОМУ ПРАВИТЕЛЬСТВУ УСТУПАТИ.

ВІДЕНЬ, 14. марта. — Австрійське правительство під проводом премієра Тобера було вже перед упадком ізза прикрого фінансового положення Австрії, одначе аліянти вмішались і не допустили до упадку. Британський контрольор повідомив австрійське правительство, що задержанне правительства Шобера потрібне для полагоди фінансових потреб Австрії.

ПАНСЬКІ ВИМОГИ ПРОЛЕТАРСЬКИХ КОМІСАРІВ.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 28. лютого. — Тутешні часописі повідомляють, що московські большевицькі комісари, комісар торговлі Леонід Красін, і голова комісарів України, Християн Раковський, приїдуть на відпочинок до купелевого місця в Пищанах, на Словаччині.

ВИПРОДАЖ ПОЛЬЩІ.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 26. лютого. — Польський уряд, не маючи де добути гроший, робить заходи, щоби відпродати заграничним капіталістам всі зелізниці в Польщі.

Пробували Поляки продати зелізниці американській консорції, але ся поставила занадто строгі умови. Американці домагались допущення американської охорони, підчинення зелізничої служби американській юрисдикції, віддачі важних посад Американцям і т. д.

Потім пробували Поляки продати свої зелізниці в Англії, але там жадне поважнійше підприємство не лакомилось на сей бизнес; тільки одно незначне підприємство заявило готовість переняти на себе зелізниці Польщі.

Врешті найшли Поляки одно голяндське підприємство, котре готове було переняти на себе зелізниці Польщі, але під умовою, що Польща дасть йому ще й концесії на отворенне льотерії і клюбу газардової гри в рулету в Польщі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНЦІ!

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ, ТОВАРИСТВА, БРАТСТВА, СЕСТРИЦТВА, ПАРОХІЇ, СІЧИ, СПІЛКИ, КЛЮБИ І ВСІ УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНКИ В АМЕРИЦІ:—

Поспішіться з довершенном і закінченном Позички Національної Оборони!

Подбайте, щоби Позичка була довершена і перевершена найдальше до місяця!

Громади і товариства, котрі вже зложили свої записи, повинні тепер доложити, аби осягнути українську побіду!

Всі ті Українці й Українки, котрі зложили вже готівкою свої записи, повинні позмозі ще доложити, але передівсім повинні допильнувати, аби ті, котрі підписали позичку, а досі ще готівкою не зложили, сейчас сповнили свій громадський обовязок. Бо є люди, котрі без спонуки нічого не зроблять.

Також повинні вони подбати і допильнувати, аби УКРАЇНСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ, котрі роблять бизнеси межи Українцями, зложили свої записи на Позичку Національної Оборони і то без дальшої проволоки.

Байдужних сій справі треба пятнувати перед громадською думкою, бо дійсні патріоти лише ділами показують патріотизм.

Надія рідного краю не на тих, що богато говорять про патріотизм, але на тих, що все готові ділом доказати свій патріотизм.

АМЕРИКА ТА ҐЕНУА.

Відмова американського уряду взяти участь в так званій економічній та фінансовій конференції в Ґенуї не може здивувати нікого, хто знає якими дорогами ходить американська політика від памятного провалення Вилсона в Парижі. Становище американського уряду, зазначене у ноті секретаря стейту Гюза до італійського амбасадора, можна було предвидіти згори. В сьому становищи ледво чи є що нового. І відраза американського уряду (чи народу?) до вмішування в европейські політичні справи, і становище в справі Росії, — сі дві найважнійші причини відмови, — все те стара пісня.

Все таки нота має дещо нового. Новим можна уважати кінцевий уступ ноти, в котрім секретар Гюз незовсім виразно, а все таки дає до пізнання, що американський уряд колись готов взяти участь в конференції в Европі. Він навіть подає умови, під якими се можливо. Европа мусить наперед полагодити в розумний та поміркований спосіб справу воєнних відшкодовань, обмежити свої величезні армії та упорядкувати свої буджети. Умови на перший погляд ока дуже невибагливі, але при кращій застанові трудні до виконання. Вимірені вони просто проти традиційної політики Франції, котра хотіла і ще досі хоче стягнути з Німеччини не справедливе і можливе відшкодованне, але таку суму гроша, щоби Німеччина лишилася на віки економічною калікою; котра по цілій Европі робить ріжні інтриґи, через котрі ні одна держава не може розброїтися, а тим самим упорядкувати свій буджет. Щоби сповнити поставлені Америкою вимоґи, Европа мусить полагодити наперед цілий ряд політичних питань, а передовсім мусить упорядкувати політичні справи так, щоби великі армії стали непотрібні і приверненне нормальних економічних умов стало можливим. Через те ґенуенська конференція, як що вона відбудеться, буде мусіти передусім занятися цілим рядом европейських питань і то політичної натури, в які Америці не хочеться ні трохи мачати свої пальці. Америка розуміє добре, що її роля коло відбудовання Европи може бути лише економічна. Вона може відограти ролю банкира, що дає збанкротованому господареви завдаток на відбудованне знищеного господарства. Розумний не позичить на відбудову господарства такому господареви, що через домашню сварку межи своєю родиною та челаддю не може як слід використати чужої помочи, і Америка на стільки має розуму, щоби поступити як пересічний розумний позичайло. Вона каже европейським державам зробити все, що лежить в їх силі, для полагодження сварок межи собою. Доперва опісля Америка прийде з допомогою.

Очевидна річ, в Европі є кілька банкротів, яким така політика Америки мусить бути дуже не по нутру. До них належить Франція, Польща, Австрія і Росія. Вони цілком звичайно дадуть вислів свому невдоволенню з рішення американського уряду. Їх обуренне є цілком самозрозуміле, як самозрозумілою є відмова Америки викидати свої гроші на політичні та економічні нісенітниці европейських державних провідників.

КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕПИСКОПІВ.

Дня 16. і 17. лютого відбулась у Львові конференція українських епископів Східної Галичини, в якій взяли участь: еп. Гр. Хомишин, Й. Коциловський і ґенер. вікарій львівської архіепархії мітрат А. Бачинський. Епископи вислали синівський привіт і поклін Святійшому Отцю Піеви XI. і радили над важними справами грецько-католицької церкви, а саме над справою данини від ерекціональних ґрунтів і епископських дібр, над походом польських властий на українські метрики і над неправним перетяганнем вірних на латинський обряд.

ЛЬВІВ—КИЇВ.

Тортури у львівських арештах. — „Петрушевичівська келія". — Женщина-вовкулак у Київі. — Нищенне української молоді. — Де гірше?

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Нема краю, нема міри терпінням нашого народу в Галичині під ляцьким пануваннем.

Живий і яскравий образ тих терпінь дають муки наших земляків, що мали нещастє дістатися до ляцьких поліційних арештів у Львові.

Дантове пекло — дитяча забавка в порівнанню з тими тортурами, які практикуються тут супроти Українців.

Ось поліційні арешти при вул. Льва Сапіги. Келія ч. 8 називається „Петрушівською", бо туди садовлять Українців, запідозрених у „недозволених" зносинах з урядом Президента Евг. Петрушевича.

Сидять у цій келії, після повідомлення „Впереду", **закостенілі вязні, тіни заморених людей.** Між ними бувший старшина галицької армії Заславський та двоє студентів, арештованих у Станиславові й Самборі за „державну зраду".

Зпочатку їх передержано в цій тюрмі 5 тижнів, причім Заславський цілий час сидів з **кайданами на руках і ногах.** Відтак їх відставлено до суду, де вони також просиділи 5 тижнів. Нарешті прокураторія їх звільнила, бо не знайшла за ними ніякого злочину.

Та не довго вони набулися на волі. Зараз таки в судовім коритарі двоє поліцаїв арештували всіх трох удруге й знов запровадили їх до поліційних арештів при, вул., Сапіги, до „Петрушевичівської" келії.

Там сидять вони вже цілий місяць, цим разом серед тріскучих морозів, **у келії, в якій досі ні разу не палено, а на стінах груба верства снігу.** Всі в літнім одіні. **Мороз покорчив їм ноги,** не можуть вони двигнутися з голої постелі...

Профос Ясінскі вдирається о год. 11 в ночі до келії, лає вязнів за мнимі провини й веде їх до слідства. Особливо провокує Ясінскі Заславського, будячи його що-ранку криком:

— Шляг би тебе трафив, уставай, замітай, така-то твоя злодійська Мати!...

А де вже тут уставати, коли **від переморожения Заславському скрутило голову й не бачить на очі.**

У тій самій келії вже три місяці сидить вязень, якого арештовано по дорозі до Америки. Паспорт і доляри йому забрано, а карається він у тюрмі за те, що „ширить большевизм на німецькі марки". **На цього чоловіка вже нема надії, щоб вийшов з тюрми. Це сидячий, гниючий труп, закований у заліза на ногах і руках. Його вже навіть не переслухують...**

А що діється з иншими нашими арештованими? Що діється з Степаном Федаком? Що діється в провінціональних польських тюрмах та арештах, коли оттаке діється у Львові, в столиці краю?

Є тільки одно місце на світі, де з Українцями поводяться так саме, й це місце — **совітська Україна.** Подаючи звістки про тортури у львівських арештах, „Вперед" каже, що вони „не мають подібного собі прикладу в тюремних жандармських практиках катування вязнів". Може, в жандармських практиках вони прикладу не мають, але в практиках „чрезвичайки" прикладів є досить. Тільки чомусь „Вперед" тих прикладів не хоче бачити.

Щоб не утрудняти уваги читача перечислюваннем багатьох фактів, наведемо лише два свіжих факти з останніх днів.

Перший з цих фактів — коротка, але крівава історія **чекисти Ремовер.** Прибувши з Угорщини разом з Белою Куном, як його секретарка, панна Ремовер „визначилась під час останнього „повстання" й дістала місце слідчого при київській чрезвичайці. На початку місяця січня її арештовано, бо виявилось, що **вона самовільно розстрілювала не тільки обжалованих, але й свідків. Власними руками вона розстріляла 80 арештованих, переважно молодих людей у віці між 20 і 30 роками.**

Хто були ті 80 молодих мучеників, що загинули від руки цеї женщини-вовкулака? Певно що то були не Угорці, бо їх на Україні немає, а коли є, то вони, як Бела Кун і Ремовер, самі засідають у чека. Певно то були й не Жиди, бо ті вміють послугуватися навіть чрезвичайкою. **То були Українці!** В Галичині ляцькі кати їх мучать за „Петрушевичівську аґітацію", а на совітській Україні їх резстрілюють за „петлюрівство", „мазепинство" й „жовто-блакітну контр-революцію"... Там профоси Ясінскі — тут женщини-вовкулаки Ремовер.

Другий факт — нищення української молоді — є звязаний не з іменем певної особи, а з назвою цілої большевицької орґанізації. То є „орґанізація комуністичної студентської молоді" — „Комсомол", по скороченій большевицькій термінолоґії, або „Молокосос", по скороченій антибольшевицькій.

Отсі „Комсополи" — „молокососи", що складаються з неукраїнської молоді, з дітей бувшої царської бюрократії та колишніх торгово-промислових верств, **активно беруть участь у масовім нищенню української молоді.** Звідусіль, з Волині й Поділля, з Херсонщини й Київщини, надходять відомости про **безупинні резстріли української молоді, переважно учнів старших кляс середніх шкіл, учительських семінарів, вищих початкових шкіл і ґімназій, а також студентів вищих шкіл.** Розстріли носять характер поголовного знищення й переводяться не тільки по більших містах, але й по селах. **Нема ні одного села, де з рядів української шкільної молоді не було-б вирвано численних жертв.**

Наша шкільна молодь, які відомо, користується особливою увагою також із боку польської адміністрації в Галичині. Це й природно: молодь, особливо студентська — це найдорожча кров нації, це її авангард у боротьбі з ворогами національної волі. Відберіть нації її молодь — і ви на довгі роки зломили її відпорну силу, знищете її морально й духово. І кати української волі — Ляхи в Галичині та большевики на Україні — старанно виполюють ці найкращі квіти з української ниви. Ріжниця тільки в методах: одні добиваються цього арештами й тортурами, а другі — розстрілами.

Де гірше? І тут, і там гірше, бо ці й ті вороги прямують до однакової мети однаково брутальними й нелюдськими способами. Тому, коли мова йде про Галичину, не треба забувати про те, що діється на совітській Україні, а коли згадується про останню, то не треба забувати про першу. Профос Ясінскі вартий вовкулака Ремовера, а женщина-вовкулак варта Ясінского. „Комсомол" вартий „звйонзку вшехпольських студентів", а „звйонзек" вартий „Комсомола". Це все обручки того самого ланцюга, що звязує єдиний український нарід, і криваву кривду роблять тому народові ті, хто, як „Вперед", неоднаковою мірою міряють події по сей і по той бік Збруча.

Берлін, 20. лютого.

Радянин.

ЯК ЛЯХИ ПРИ ПОМОЧИ ВЯЗНИЦЬ І МУК ФАБРИКУВАЛИ В ГАЛИЧИНІ „РИМО-КАТОЛИКІВ"

В селі Ридодуби, повіт Чортків, по уступленню українських війск в літі, 1919, арештовано найсвідомійших селян та вивезено їх до Бриґідок у Львові і на Домбе, де ті люди переходили дантейські муки кілька місяців. В той час начальник місцевої польської міліції Ян Боровський загрозив таким пеклом також і синам тих господарів, якщо вони не змінять свого грецько-католицького обряду і не перейдуть на латинське. Свої погрози навіть зреалізував, бо кількох хлопців, зовсім невинних, арештовано, мучено й інтерновано. Інші з боязни перед нелюдськими тортурами змінили свій батьківський обряд. Таких слабодухів знайшлося около 40. Кількох з тих хлопців уже асентеровано і служать вони в польському війску.

В війску служать половлені польськими жандармами Максим Деренюк, Гриць Оґаль, Федь Дубінський і Гринь Семирозум.

НОВА НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ПІД ПОЛЬСЬКИМ ЯРМОМ.

(Від власного кореспондента).

Держави, яким найбільшу користь приніс розпад Австро-Угорщини, а саме: Чехо-Словаччина, Югославія й Румунія утворили — як відомо т. зв. „малу антанту", себто тіснійший союз, який має на меті обороняти той стан, що утворився наслідком мирових договорів, себто стан, який запоручає тим трьом державам їх територіяльну незайманість.

Деякий час виглядало так, що до „малої антанти" буде належати також ІТАЛІЯ, яка буде провідницею сього союза. Одначе сьому перешкаджають непорозуміння між Італією й Югославією. В богатьох справах Італія йде разом з державами „малої антанти", одначе до постійного тіснійшого союза не доходить.

Говорилося й говориться також про те, щоб до „малої антанти" приступила ПОЛЬЩА. До сього ще також не дійшло. За те Польща звязується окремими договорами з окремими державами „малої антанти", так, що поволи входить вона посередно в се уґрупованне.

Я вже Вам писав про чесько-польський договір. Сей договір ще не є ратифікований, бо Польща хоче ЩЕ БІЛЬШЕ виторгувати від Чехії. Поминувши польсько-чеські граничні суперечки, Польщі ходить головно о те, щоб Чехо-Словаччина признала риський мир й обовязалася перед державами антанти обороняти ті східні границі Польщі, які Польща осягнула в риськім мирі.

В згаданім польсько-чеськім договорі Чехо-Словаччина признала тільки своє незаінтересуванне в справі української Галичини, значить, заявила, що не буде перешкаджати Польщі зїсти сей український край.

Одначе Польща хоче більше: хоче, щоб Чехо-Словаччина признала польською власністю всі українські й инші землі, загарбані Польщею, аж по границю риського мира, й помагала Польщі обороняти той рабунок чужих земель перед державами антанти.

Те, чого Польща домагається від Чехо-Словаччини, те осягнула вона вже в Румунії. Румунія ввійшла в союз з Польщею і помагає Польщі обороняти риський мир. Бувший президент міністрів Румунії Таке Йонеску, як ще був президентом міністрів, виступив особисто у французькій пресі з обороною польського рабунку української Галичини.

ТЕПЕР ВІД СЕЇ „МАЛОЇ АНТАНТИ" ГРОЗИТЬ ТИМ УКРАЇНСЬКИМ ЗЕМЛЯМ, ЩО ОПИНИЛИСЯ ПІД ПОЛЬСЬКИМ ЯРМОМ, НОВА НЕБЕЗПЕКА.

Ви знаєте, що незабаром має відбутися в Ґенуї в Італії велика міжнародня конференція (мала початися вже 8. марта, але сей реченець відсунено на пізнійше).

Отже в сих днях в Букарешті, столиці Румунії, була нарада, в якій взяли участь президент міністрів Румунії Братіяну й Оерґій Пасіч і посли Чехо-Словаччини й Польщі. Про сю нараду доносять, що рішено на ній, що „мала антанта" звернеться до Найвисшої Ради з домаганнем, ЩОБ НАЙВИСША РАДА НЕ РІШАЛА НІЯКОЇ СПРАВИ, ЯКА ВІДНОСИТЬСЯ ДО ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ, ЮГОСЛАВІЇ, РУМУНІЇ І ПОЛЬЩІ, не порозумівшися перед тим про ту справу з сею цілою ґрупою держав.

Що значить для нас, Українців, те домаганнє держав „малої антанти"?

Як відомо, Найвисша Рада стоїть на тім, що ВОНА має означити східні границі Польщі. Так само Найвисша Рада, як суверен української Галичини, має рішити долю сього українського краю.

В сих справах є заінтересована ПОЛЬЩА. Отже коли-б Найвисша Рада приняла висше подане домаганнє „малої антанти", то рішаючи справу східних границь Польщі взагалі чи з окрема справу української Галичини, мусіла би наперед порозумітися з державами „малої антанти", які очевидно будуть тепер боронити польського рабунку українських земель. ....Значить, в нашій боротьбі проти Польщі готові ми мати Чехо-Словаччину, Югославію й Румунію.

Що-ж, мусимо тільки ще більше напружити наші зусилля, щоб оборонити нашу справедливу справу і таки добитися, щоб польський грабіжник уступився з української землі.

Прага, 24. лютого, 1922. **Др. Михайло Лозинський.**

КІЛЬКО ПООДИНОКІ ГРОМАДИ ЗЛОЖИЛИ ДОСІ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Ч. 1154

(15-тий виказ).

До дня 10-го марта с. р. зложили українські громади в Америці на Позичку Національної Оборони слідуючі суми:

Громада	Сума
1. Chicago, Ill.	$8,315
2. New York City	6,155
3. Philadelphia, Pa.	5,210
4. Jersey City, N. J.	3,606
5. Clevaldn, O.	2,910
6. Woonsocket, R. I.	2,845
7. Newark, N. J.	2,780
8. Hamtramck, Mich.	1,810
9. Syracuse, N. Y.	1,725
10. Brooklyn, N. Y.	1,640
11. Scranton, Pa.	1,455
12. Buffalo, N. Y.	1,401
13. Elizabeth, N. J.	1,370
14. Detroit, Mich.	1,285
15. Chester, Pa.	1,277
16. Perth Amboy, N. J.	1,230
17. Baltimore & Curtis Bay, Md.	1,075
18. Carnegie, Pa.	1,075
19. Rochester, N. Y.	1,065
20. S. S. Pittsburgh, Pa.	935
21. Shamokin, Pa.	915
22. Minneapolis, Minn.	880
23. Passaic, N. J.	820
24. New Haven, Conn.	775
25. Manville, R. I.	755
26. Wilmington, Del.	745
27. Wilkes Barre, Pa.	740
28. Centralia, Pa.	710
29. N. S. Pittsburgh, Pa.	680
30. Yonkers, N. Y.	610
31. Bayonne, N. J.	565
32. Amsterdam, N. Y.	562
33. Little Falls, N. Y.	560
34. St. Joseph, Mo.	550
35. Allentown, Pa.	530
36. Boston, Mass.	520
37. St. Louis, Mo.	475
38. Millville, N. J.	465
39. McKees Rocks, Pa.	460
40. Trenton, N. J.	445
41. Manchester, N. H.	425
42. [illegible]hant, Pa.	425
43. Youngstown, O.	420
44. Hanover, Rhone Sta. Pa.	405
45. Bakerton, Pa.	400
46. Cohoes, N. Y.	370
47. Shenandoah, Pa.	360.70
48. Ambridge, Pa.	355
49. Auburn, N. Y.	355
50. Avoca, Pa.	355
51. McAdoo, Pa.	340
52. Addison, Conn.	320
53. Bridgeport, Pa.	315
54. Jamaica, N. Y.	315
55. Cornell, N. Y.	300
56. Minersville, Pa.	290
57. Providence, R. I.	280
58. Utica, N. Y.	280
59. Franford, Phila., Pa.	275
60. Stapleton, N. Y.	275
61. Altoona, Pa.	270
62. Rossford, O.	245
63. Arnold, Pa.	215
64. West Easton, Pa.	215
65. Holyoke, Mass.	210
66. Wilton, N. D.	210
67. Mattituck, N. Y.	205
68. Racine, Wis.	205
69. Rome, N. Y.	205
70. Yorkville, O.	200
71. Jeanette, Pa.	195
82. Paterson, N. J.	195
73. Stamford, Conn.	195
74. Woodhaven, N. Y.	185
75. Desloge, Mo.	180
76. Northampton, Pa.	180
77. Harra, Okla.	175
78. Milwaukee, Wis.	175
79. Washington, D. C.	175
80. Glastonbury, Conn.	165
81. Lancaster, N. Y.	150
82. St. Paul, Minn.	150
83. Hartford, Conn.	145
84. Kansas City, Kan.	145
85. Northumberland, Pa.	145
86. Danbury, Conn.	140
87. Bethlehem, Pa.	140
88. Mt. Carmel, Pa.	140
89. Whitestone, N. Y.	137
90. Astoria, N. Y.	135
91. East St. Lopis, Mo.	135
92. Raritan, N. J.	135
93. Carteret, N. J.	130
94. Coaldale, Pa.	125
95. North Tonowanda, N. Y.	125
96. Pittsfield, Mass.	125
97. Wheeling, W. Va.	125
98. Hazleton, Pa.	120
99. Peoria, Ill.	115
100. Latrobe, Pa.	107
101. Nanticoke, Pa.	105
102. Olean, N. Y.	105
103. Frankfort Heigts, Ill.	100
104. Houstoni Texas	100
105. Phillipsburg, N. J.	100
106. Ramey, Pa.	100
107. Titusville, Pa.	100
108. West Park	100
109. Braddock, Pa.	95
110. Erie, Pa.	95
111. St. Michael, Pa.	95
112. Central Falls, R. I.	90
113. Gary, Ind.	90
114. Granville, N. Y.	90
115. Vandergrift, Pa.	90
116. Lawrence, Mass.	85
117. Tams, W. Va.	85
118. New Britain, Conn.	80
119. Toledo, O.	80
120. Willimantic, Conn.	80
121. Bridgeport, Conn.	75
122. Canonsburg, Pa.	75
123. Portland, Oreg.	75
124. Sanquoit, N. Y.	75
125. Spring Valley, N. Y.	75
127. Benwood, W. Va.	70
128. Camden, N. J.	70
129. Plainsboro, N. J.	65
120. Speonk, N. Y.	65
131. Lorain, O.	60
132. Nesquehoning, Pa.	60
133. Palmer, Mass.	60
134. So. Deerfield, Mass.	55
135. Turners Falls, Mass.	55
136. Dawson, Pa.	50
137. Harvey, Ill.	50
138. Keipert, Pa.	50
139. Lakewood, O.	50
140. Majestic, Ky.	50
141. New Castle, Pa.	50
142. Phoenixville, Pa.	50
143. Plainsfield, N. J.	50
144. Port Jervis, N. Y.	50
145. Simpson, Pa.	50
146. Smoke Run, Pa.	50
147. Taylorville, Ill.	50
148. Winding Gulf, W. Va.	50
149. Adams, Mass.	45
150. Hammond, Ind.	45
151. Middletown, N. Y.	45
152. Middle Village, N. Y.	40
153. Bairdford, Pa.	35
154. Decatur, Ill.	35
155. Ludlow, Mass.	35
156. Whitinsville, Mass.	35
157. Ansonia, Conn.	30
158. Mahanoy City, Pa.	30
159. Slickville, Pa.	30
160. St. Francois, Mo.	30
161. Wellsburg, W. Va.	30
162. Bentleyville, Pa.	25
163. Elmira, N. Y.	25
164. Fall River, Mass.	25
165. Johnstown, Pa.	25
166. Leisenring, Pa.	25
167. Loomis, N. Y.	25
168. Lopez, Pa.	25
169. Mahanoy Plane, Pa.	25
170. Oxford, N. J.	25
171. Palmerton, Pa.	25
172. Putnam, Conn.	25
173. River Falls, Wis.	25
174. Rutland, Vt.	25
175. Unity Sta., Pa.	25
176. Warren, R. I.	25
177. Webster, Mass.	25
178. Westbury, N. Y.	25
179. West Rutland, Vt.	25
180. Worcester, Mass.	25
181. Bath, Pa.	20
182. Bayside, N. Y.	20
183. Carlisle, W. Va.	20
184. Taylor, Pa.	20
185. Aliquippa, Pa.	15
186. Augusta, Ga.	15
187. Binghamton, N. Y.	15
188. Des Moines, Ia.	15
189. Monessen, Pa.	15
190. Auburn, Wash.	10
191. Battle Creek, Mich.	10
192. Blue Stores, N. Y.	10
193. Brockton, Mass.	10
194. Carson, Mass.	10
195. Coal Ridge, Ohio	10
196. Crabtree, Pa.	10
197. Crompton, R. I.	10
198. Durhamville, N. J.	10
199. East Douglas, Mass.	10
200. Garfield, N. J.	10
201. Glen Carbon, Pa.	10
202. Harrison, N. J.	10
203. Ironwood, Mich.	10
204. Leechburg, Pa.	10
205. Long Island, N. Y.	10
206. Lyon Falls, N. Y.	10
207. Madison, Ill.	10
208. Malvern, Pa.	10
209. Mishawaka, Ind.	10
210. Ogdensburg, N. Y.	10
211. Oxford Furnace, N. J.	10
212. Parksville, N. Y.	10
213. Ramsen, N. Y.	10
214. Rockland Lake, N. Y.	10
215. Sayesville, R. I.	10
216. Seymour, Conn.	10
217. WashingtonDepot,Conn.	10
218. Westport, Mass.	10
219. Westerly, R. I.	10
220. Wilmerding, Pa.	10
221. Williamstown, N. J.	10
222. Williams Wille, N. Y.	10
223. Cambria, Pa.	5
224. Chalfont, Pa.	5
225. Gorham, N. D.	5
226. Hadley, Mass.	5
227. Nemacolin, Pa.	5
228. Watervliet, N. Y.	5

Не ждіть на нікого!

Не здавайтесь на нічию поміч!

Організуйте позичку у Вашій місцевости самі сейчас!

Гроші висилайте на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, (Dept. 2)
1901 Columbia Rd., N. W.,
Washington, D. C.

АМЕРИКАНЕЦЬ ПОМАГАЄ УКРАЇНСЬКОМУ ШКІЛЬНИЦТВУ В РІДНІМ КРАЮ В ГАЛИЧИНІ.

(Допись).

Американський співак (баритон) п. А. М. Рамсдел котрий перебував по війні майже в кождій державі Европи, зацікавився вельми українським народом в Галичині. Д. А. М. Рамсдел любить український спів і тому спішить на поміч Укр. Рідній Школі, щоби таким чином піддержати українське мистецтво на будуче. Дня 18-го марта 1922 р. відбудеться величавий концерт в Бейон Н. Дж. в прекраснім авдіторіюм індустріяльного „Ю. М. К. А." ріг 22-гої вул. і евню Е. Тим концертом занялася байонська громада разом з Комітетом Укр. Товариств з Нюарку і Пасайку, Н. Дж. **Чистий дохід з концерту призначений на „Рідну Школу".** Повинностию кождого Українця і Українки єсть, щоби явитися і помочи відсвяткувати величаве свято, а це тим більше, що п. А. М. Рамсдел віддає свої услуги даром, щоби лише помочи українській школі в нашім рідним краю. Поміж концертовими точками українські і амераканські бесідники виголосять реферати в справі помочи рідній школі. Приготовання до концерту ідуть з великим успіхом. В місточку Бейон можна бачити майже в кождім шторі великі плякати котрі оголошують про український концерт на дохід „Рідної Школи" Замітно, що наші мальчики—кацапи і польські прихвостнії дають по десятці на московську державу а на свою рідну школу то не тільки що не дають але ходять по шторах і намовляють евреїв, щоби здирали плякати. Сором вам зрадники! Там ляхи руйнують укр. школи а тут ви робите паршиву агітацію, щоби не помагати. І чи можете ви зватися українськими робітниками? Чужі люди помагають, а своя грязь за московські рублі і польські марки йде насупротив! Тому позір українська громадо з Бейону! Покажім, що нашій силі ніхто не перешкодить. Хай не буде одного Українця, щоби не явився на сім концерті! Покажім московськім рабам, що Україна живе і буде жила, а її синьо-жовти прапор буде повівати від Сяну аж по Кубань! Най сей концерт буде злукою для нас в Бейоні і почином до борби за визвіл Неньки України. Берім примір з Нюарських Українців, Пасайських, Джерзісітських і Нюйорських! В лучности сила! Всяким москвофілам, кацапам і лейбам крикнім руки проч! Допобачення на концерті!

Українець!

ГАЛИЦЬКІ ОБРАЗКИ.

I.

(Уривок із листу, який одержав д. М. Варій, Бріджпорт, Конн., із Довгої Войнилівської, пов. Калуш).

Тепер опишу тобі, як тут ляхи провадили конскрипцію. У назначений день приїхав комісар. Через сім днів сидів у „канцелярії", але ні оден чоловік не прийшов записатися. Тоді він доніс до старостава, що ніхто не хоче іти до спису. У відповідь на це його письмо прийшли „рицерже зганяць подле бидло да спісу". Прийшла 200 піших і 100 кінних. Стали зганяти людий так, як худобу, **а рівночасно рабували усьо, що їм попало під руки:** свині, кури, сир, масло, муку, хліб, овес і т. д. — **Людий били до крови.** Оттака то була тота ляцька конскрипція — рабунок і бите безпомічних людий.

Тепер парцелюють двори. **На ту землю спроваджують самих Мазурів з Західної Галичини.** А для українського народу парцеляції нема, бо то „земя польска". Настала така тіснота, що як десь-хтось продає кусень землі, то тре платити більше 400 дол. за морг.

Закрили усі українські ґазети, що і дізнатися не мож, що загадують зробити із нашим народом — „переможці". Я міркую, що такої біди, такої неволі, не було у нашім краю ані за Турків ані за Татарів.

На світі держить нас одна надія відплати...

—o—

II.

(Уривок із листу, із села Плесківці, пов. Тернопіль, писаного до И. Берези в Ню Йорку).

...А як прийшли Поляки до села, то коло нас поставили свою кухню. Я не була тоді дома, бо носилам їсти Дмитрови, який ховався із конем. Приходжу до дому, а наша корова стоїть привязана коло тої їх кухні. Я зляклася дуже і питаюся, чого тут корова стоїть? А вони до мене: „Коли то ваша корова, то і ч о л о в і к ваш Той гайдамака набив нашого жовніра і ми убемо його, як дістанемо в руки. Колиж до 24 годин не зловимо його, то корову заріжемо, а кульку в лоб пустимо вам і всій вашій родині, а вашу буду спалимо"

Тремчу я, бою ся, щоби чоловіка не спіймали... І довідуюся, що за причина. А скоїлося таке, що у нас, на подвірю були дошки, які ми на силу дістали, щоби привести хату до якого-такого порядку. От за тими то дошками прийшли польські жовніри, на підпал до своєї кухні. Мій чоловік просить їх, як людий, най возьмуть що иншого, не такого потрібного, — так вони ні. Сперлися із ним, а він не видержав і побив таки добре обох ляцьких посіпак. Якжеж вибив, отямився, що буде лихо — втік.

От у такім страсі мов не жива ходжу, а вони повиймали, що тільки у скрині було, сорочки, шмате, узяли навіть шмір, нашильники, коци, — спакували то разом і потаскали до свого табору. — На моє щастє прийшли якісь два старші із другої компанії і перед ними я поскаржилася за свою кривду.

Віддали мені корову, а решта пропало. Та най там!—Добре що вратувала худобину — та дякувати Богові, що не зловили чоловіка.

Вернув він другого дня, як Ляхи із села забрались. Якбись го був побачив, то не спізнавбись! Такий чорний, замащений, сухий! — Цілий час по лісах ховався — без їди!

І за що проходиться нам таке терпіти?! За чиї і які гріхи покутуємо ми у тім біднім нашім краю?...

—o—

III.

(Виняте із листу із села Корне, пов. Рава руська. Прислав д. Ст. Гриб із Сиракюз, Н. Й.).

...Прийшов наказ першого жовтня, щоби усі ставилися до конскрипції. Через три дні ніхто не появився... Четвертого жовтня прийшло до села 95 кінних жовнірів. Через 20 днів вони робили на людий облаву, як на диких звірів—Кого зловили, провадили до Рави Руської, а по дорозі били аж до крови. Притім гонили людий, щоби хутко перед кіньми ішли, так що люди по дорозі падали, без віддиху. Із нашого села сиділо у арешті 209 людий. Арешти були запаковані людьми, як селедцями.

Не щадили навіть старих жінок! Саджали до вязниці навіть 60 і 70 літних старушок. А по дорозі били їх і поштуркували. А їсти не давали нічого через пару добів.

Я сам висидів 8 днів, а коли повернув до дому, то застав усьо зрабоване. Закрали кури, гуси, качки, вівці, сіно, усьо збіже, що хто лише мав! І те, що Ти мені прислав, ту шкіру і сукно і бритву і двої полотна, усьо забрали ті кляті ляцькі розбишаки.

Випорожнили ціле село, як у передновок. Остали порожні стодоли та шопи. Мабуть Татари не гуляли так, як вони тепер.

От думаю собі, що як це письмо попаде їм в руки, то прийдеться мені хоть згинути. Та нехай! Уже мені тепер всьо одно. А я отверто скажу, що нехай їх усіх грім витріскає, хай під землю западеться їх проклятий рід, най щезнуть як роса на сонци, щоби і сліду не остало по них на земли.

За наші муки, за нашу працю, за наш кровію іспливший народ, за усі знущання над українським народом, нема відповідної кари Ляхам, нема достаточної пімсти...

ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ!

ПРИЄДНУЙТЕ ДО СВОЄЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ НОВИХ ЧЛЕНІВ!
ОРҐАНІЗУЙТЕ НОВІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗА!
МАЙТЕ ТЕ НА ГАДЦІ, ЩО ЯКБИ КОЖДИЙ З ВАС ПРОТЯГОМ РОКУ ПРИЄДНАВ ДЛЯ У. Н. СОЮЗА ОДНОГО ЧЛЕНА, ТО ЧИСЛО ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА ДО РОКУ ПОДВОЇЛОСЯ БИ!
ПОДВОЄННЄ ЧИСЛА ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА БУДЕ ПОДВОЄННЄМ ЙОГО СИЛИ І ЗНАЧІННЯ!
ДОКАЖІТЬ ДІЛОМ, ЩО ВИ ХОЧЕТЕ РОЗВИТКУ І ПОСТУПУ СВОЄЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ!

ПОВІДОМЛЕННЄ ДЛЯ ЦІКАВИХ В НЮ ЙОРКУ.

ЗАХОДОМ ВІЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО Т-ВА КИЇВ

уряджується **Л Є К Ц І Я** на тему

УКРАЇНА І ПОЛІТИКА АНТАНТИ

Лектор А. Д. МАРГОЛІН, сенатор українського касаційного суду і бувший український посол в Анґлії.

СУБОТА, 18-ГО МАРТА 1922, 7.30 ВЕЧЕРОМ

LABOR TEMPLE HALL, Second Ave. & 14th St., NEW YORK, ВСТУП 35, 65 цнт. і $1.00.

Весь дохід на національну освіту поміж російськими Українцями в Америці. — Запрошує

Вільне Українське Т-во Київ.

Адреса секретаря т-ва Київ: **Box 130, Sta. D, New York City.**

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ

МОСКОВСЬКИЙ ГОРОД

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповіданнє з другої половини 17-сотих років.

(Продовженнє).

(23)

Ще одна причина спонукала його саме тепер навідатися до полковника і до Батюка. Його погроза при пращанню в саді полковника не була жартом ані хвилевим вибухом люти. Від коли відїхав звідтам, все думав про виконаннє погрози. Жив лише тою надією, що заживе роскоші, та пімститься за гарбузи, за обиду. Гарбуза дістав від одної і від другої. Тепер хотів обом показати, що обі будуть осолоджувати його життє, покутувати за те, що оскорбили царського майора. Перший дім, який построїв в своїм городі, був призначений на приміщеннє обох дівгат і нарошно на сю ціль збудований. Комнати вікнами до майдану, були для него самого. По середині хати була велика світлиця з вікнами ід лісови. Ся світлиця була також для него. Се була його спалня. З неї по однім боці вели двері до комнати для одної дівчини, по другім боці до комнати для другої. Вікна були обезпечені сильними решітками. Від ліса хата була відгороджена високим частоколом. Частокіл припирав до задних углів хати, так що за хатою був малий садок. Під обома комнатами для дівчат були темниці, до котрих сходилося з комнат. Сими темницями Филемонов гадав змушувати дівчата до податливости, як би не поміг канчук. Хатня обстанова була дуже проста, витесана топором.

Маючи готові убікації на гарем, Филемонов рішився спровадити до него дівчата. Тим, що вони дома не самі; що одна дівчина має тата й маму, друга тата; що в одного і другого є численна челяд, Филемонов не журився. Він знав лише те, що як наскочить нечайно в ночи, то пятьдесять його Москалів вистане, щоби подужати челяд у Чмеля і у Батюка. Не сумнівався, що силою дістане дівчата в свої руки. Вибити населеннє обох хуторів було й так його обовязком, бо Калмик безпечно сказав їм про будову города, отже вони могли би ту, московським урядом приказану роботу припинити. Филемонов не подумав, що з челяди бодай хтось спасеся, як не з тих, що в хаті, то з тих, що на вигоні при худобі. Не подумав, що такий заалярмує сусідів і зорґанізує погоню. Одиноку трудність добачував лише в тім, як попасти на шлях до полковника і Батюка. Зразу гадав іти за своєю власною картою, але одна прогулька в степ переконала його, що карта нідочого. Чвалав то сюди то туди і ніколи не міг знайти сего, що сам поначеркував був на карті. Став здогадуватися, що то Калмик надув його, ведучи його манівцями, цілком непотрібно, сюди й туди. Через те й він на карті понамотував таке, чого ніяк не годен був відмотати. Ідучи за картою, троха не заблудив, під власним городом. Вертав зневірений... Троха не захлипав з досади, бачучи, що дні роскоші, про які снив майже що ночі, віддаляються від него, та що може цілком не прийдуть. Коли вїздив у город і глянув на один гурток робітників, задержав коня і вдарив долонию об чоло.

— А то я дурак! — троха голосно не крикнув. — Маю провідника і журюся тим, що не знаю дороги.

— Гей! — гукнув на вартового. — Сего шпіона привести мені до хати!

— Слухай! — промови до Насади, коли сей станув перед ним стривожений, що се може яка нова напасть, котра закінчиться надзвичайною порцією нагайок. — Ти шпіґун. Я се добре знаю, хоч ти, мимо побоїв, перечиш. Ти, бачу, вірний слуга. Лише твій пан скотина, що замість самому іти на провіди, пхає слугу під нагай. Я й знаю, хто тебе підіслав. Не хто инший, як паланочний полковник.

При тих словах майор глянув на Насаду. Сей ані рушився, ані кліпнув очима.

— Здогадуюся — тягнув майор дальше, — що ти не з власної охоти пустився на таке нечесне ремесло та береш на свою душу непростимий гріх, обрíхуючи царського офіцира, значить саму царицю. Сі нагаї, які ти що дня береш, заслужило собі, не так твоє грішне тіло, як полковниче. Полковника я не скараю, але пішлю на него донос до цариці. Міг би я й його покарати, бо тут заступаю царицю і мій нагай те саме, що нагай цариці. Але мені треба з полковником жити в згоді. І підбодрюватися йому буду, бо маю до него важне діло. Щось мушу зорудувати... Завтра їду до него...

Насада і тепер не показував ніякого зворушення ні зацікавлення. Начеб в життю не чув про ніякого полковника, начеб майор до стіни говорив, не до него.

— Дороги до него, правда, не знаю, але маю дуже добру карту. аЦрський офіцир дороги цілком не потребує знати. Карта всюди заведе його. Лише ся карта стара і має давний шлях, дуже далекий. Я хочу скорше там бути. Знаю, що є коротша дорога, навправець. Ти нею прийшов сюди, ти мене поведеш до полковника.

— Я?! Я нею прийшов? Ні, пане. Я прийшов з правобічної, куди, якою дорогою, сам не знаю.

— Не бреши! І вірність слуги має свою межу. Як заведеш мене до полковника, то пущу тебе. Як ні, то будуть тебе тут нагаями товчи поти, поки не затовчуть.

Насада подумав хвилю. Додумався до того, що ліпше водити Москаля по степу і бути в ласках та діставати ліпший харч, ніж тут, голодуючи робити над сили і брати по пять нагаїв на сніданнє і пять на вечеру. На добавок може буде нагода втечи, та перестерегти полковника і спасти від напасти. Насада знав, як то майор розпращався був з Мартою, знав, яку кинув погрозу. З того здогадувався, що майор в лихім намірі вибирається в гостину до полковника.

— Та, я може знайшов би того вашого полковника — промовив несміло, чіхаючися в потилицю. — Я, хоч тут сторонський, нераз бував у степу. Мені й розказували про полковника, справили до него... Казали, що він заселяє степ збігцями з України. Я простував до него, та послідного дня, не подивившися на сонце, здаєсь попав не в той яр, про який мені казали, а сусідний і збився з дороги. Тепер, уважаючи пильно на сонце, може й потрапив би на його хутір. Стрібую... Але ви, пане, не сваріть на мене, і не карайте та не картайте, як не попаду на добрий шлях.

— Якось то буде. Бачиш, що я не такий дурний, як тобі здається. Я казав, що тебе прислав полковник. Тепер вже зачинає вилазити шило з мішка. Ти вже, поки що, не прийшов від него, але йшов до него. Нехай і так, аби мене завів.

— Нині, — звернувся до вартового — шпіонови дати, замість пять нагайок, офіцирську вечеру. Таксамо завтра на сніданнє... Але пильнувати, щоби не втік, ще острійше ніж доси... Пашол!

Вдоволений, що має провідника, майор приготовив для дівчат візок, вибрав пятьдесять своїх найліпших Москалів і був готовий до походу. Поки що, його пляни знівечив прихід свіжого відділу московського війска. Потерпав, що як буде гаятися, то Калмик перечеркне всі його пляни, але мусів їх виконаннє відкласти на пізнійше.

• • •

Гості Аюкая лягли спати під чистим небом. А що прийшли грубо по північи і утомлені дорогою, попробуджувалися аж в день, коли сонце було вже майже над головами. Ухач напирав, щоби до діла братися ще сеї ночи, не ждучи на війско. Однак його товариші наважилися не лише увільнити сего або того. Їх цілию було спасти всіх невільників і перебити, до одного всіх Москалів. Отже не хотіли зачинати, поки не прийде війско, котре Москалям заперло би дорогу в степ. Як рахували, війско повинно би стати у полковника завтра. Аж коли би до завтра не було знаку обіцяного полковником, Калмиченко мав скочити до него, а може й дальше в степ, провірити, чи війско надходить. Ухач кляв, матіркував, відгрожувався, що сам піде, але й се йому не помогло.

— Звідси, небоже, — сказав йому Калмик, — без мене не попадеш ані просто до московського табору, ані на ту дорогу, котрою ти втік був від них. Ані пробуй робити що на власну руку, бо не втечеш. Підемо всі разом.

Ухача не хотіли пустити самого, бо знали, чим се скінчилось би. Ухач хотів як найскорше увільнити сина. Коли би вже увільнив його з дибів, потерпав би, що увільнивши також инших, в заколоті і в можливій бійці з Москалями яка кулька могла би заблудити й до його Іванка. Скинувши диби з ніг сина, Ухач безпечно потяг би його за собою, щоби з ним втечи. Прочих полишив би їх власній судьбі.

Товариство через цілий день визирало, чи в степу не бють до неба стовпи диму. Нетерпеливий Ухач вилазив раз по раз на високу ялицю, але не покмітив нічого. Коли стало смеркати, Калмик і його найстарший син напхали до двох мішків клоча напоєного салом, сухих стільних скипок, мотузків і ремінців. Взяли також пару ножів. Закинули мішки на плечі і виховзлися в ліс, так що Ухач не бачив їх відходу. Лише Петрови сказали куди йдуть і чого.

— Все те треба вже тепер занести на місце, щоби не двигати і не тратити часу тоді, коли приступимо до діла. Вже тепер треба підготовити світло в тім місци де нам потрібна буде ясність. Мотузки і ремінці будуть потрібні на Москалів заки будуть вільні диби і там де дибів не буде під руками. Ножі... для увільнених хлопів. Маю лиш кілька, але й сі вистануть, бо хлопи, здаєсь мені, будуть більше втікати, ніж битися з Москалями.

— Я присьг би, — кричав Ухач сердитий, побачивши, що обох Калмиків нема, — що той старий шибеник з молодим пішов у город. Мене нарошно лишили тут. Не знаєте, сотнику, в котрий бік пішли?... Піду за ними.

— Не пішли в купі. Один пішов сюди, другий ось туди, — показав Петро навгад, бо й сам не дивився за ними як відходили і не знав куди відійшли.

Ухач пішов і по якімсь часі вернув.

— Я крутився сюди й туди, та ні сліду. Бог би їх побив! Через них, через вас всіх мій син так довго мучиться там... Бігме! Як завтра не возьметеся за діло, то я йду сам... Хоч Калмик вів нас сюди манівцями, то я дорогу таки знайду!

— Ти гадаєш, що там лише твій син! — гримнув на него Петро. — Там більше таких. І не на се, щоби лише увязнених увільнити, прийшли ми сюди. Нашою головною задачию є спіймати Москалів. Попри се увільнимо народ, і разом з всіма, також твого сина.

— Ви робіть собі що хочете, а я зроблю, що я хочу! Не ви видобули мене з тої неволі. Не вашим власним розумом ви зайшли сюди, лише в моїм, бо Калмика, що привів вас сюди, увільнив не хто инший, лиш я. І я приніс до Січи колодку від дибів, та казав дібрати ключі до неї... Як би не те, що на моє нещастє я спарувався з вами, мій син був би давно вільний...

— Але всі прочі погибли би тут. Москалі вернули би домів і навелиб сюди сербських та волоських опришків.

Петро сплюнув, поклався коло огню на медвежий кожух і другим прикрився.

— Хам! — воркнув засипляючи.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗАПИСИ В ГОТІВЦІ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ

(Подаємо в такім порядку як приходять зголошення).

43. Болтимор, Мі., через п. М. Дмитрова 170
Зложили:
Кузик Семен 50
Байда Василь 20
Шулька Григорий 15
Дмитрів Михайло 10
Дмитрів Тереса 10
Іваневич Володимир 10
Івахів Олекса 10
Боднар Петро 5
Ґрень Блажій 5
Потерай Стефан 5
Кащак Теодор 5
Пирижук Іван 5
Пісь Антін 5
Накрийко Йосиф 5
Малко Николай 5
Харишин Андрій 5

44. Ансонія, Конн., через п. О. Прийдун 25
Зложили:
Тов. Любов, від. 262 10
Прийдун Іван 10
Прийдун Олена 5

45. Ню Йорк Сіті, переслано через Лігу Ам. Укр. Горожан 35
Зложили:
Лопушинський Теодор 10
Крамар Николай 10
Якимчук Іван 5
Забавчук Никола 5
Прохира Розалія 5

46. Едемс, Масс., переслано через п. Г. Курчія 10
Зложили:
Курчій Іван 5
Курчій Никола (с. Ник.) 5

47. Климко Ксеня, Бруклин, Н. Й., переслав п. П. Войтович 25

48. Коцюбинський Дмитро, Палмертон, Па. 25

49. Кокурудза Іван, Нюарк, Н. Дж. 10

50. Филаделфія, Па., переслано через п. М. Максимова 20
Зложили:
Гриб Іван 10
Олексюк Андрій 10

51. Теодора Семенків, Балтімор, Мд. 50

52. Ню Йорк Сіті, переслано через п. П. Сокальчука 20
Зложили:
Гнатів Павло 10
Сокальчук П. 10

53. Норт Тонаванда, Н. Й., переслано через п. І. Богдана 10
Зложили:
Півторяк Павло 5
Півторяк Анна 5

54. Ню Йорк Сіті, переслано через п. С. Дембицького 380
Зложили:
Рибак Роман 10
Петрів Павло 5
Леськів Йоанна 5
Леськів Володимир 5
Крицький Дмитро 10
Цимбала Василь 5
Щутаківна Елсі 10
Возьний Михаїл 10
Сеник Никола 10
Сеник Павло 5
Тов. „Тисьменниця" 50
Лошків Яків 5
Спілик Микола 10
Хомів Анна 5
Матлай Филип 25
Попик Григорій 5
Пашук Василь 10
Колодій Назар 5
Савіцький Максимілян 5
Телетник Петро 5
Семків Іван 5
Стиловський Стефан 5
Гловацький Йосиф 5
Карпець Евгений 5
Гарасимчук Стефан 5
Фігіл Андрій 5
Мисан Анна 5
Поваленний Іван 5
Калмук Григорій 5
Королюк Йоанна 25
Стефанишин Яків 5
Шмир Петро 5
Кріль Йосип 5
Корчій Онуфрій 5
Вішук Олекса 5
Деркач Стефан 15
Антошків Тимко 5
Ф. Г. 5
Лембицький Стефан 5
Курджос Іван 15
Пашук Антін 25
Костюк Онуфрій 10

55. Нескегоніґ, Па., переслано через п. В. Космину 10
Зложили:
Космина Василь 5
Іванила Федько 5

56. Питсфілд, Масс., переслано через п. А. Яремого 20
Зложили:
Шульган Петро 5
Шульган Параска 5
Яремій Олекса 10

57. Тов. „Українська Бесіда" в Ню Йорку 50

58. Нескегоніґ, Па., переслано через п. Р. Чолія 50
Зложили:
Роцко А. 5
Чолій Р. 5
Литвинець Ю. 5
Коваль Н. 5
Олійник В. 5
Крупчин М. 5
Стромило В. 5
Кулик Ю. 5
Іванило В. 5
Павлюкович Стась 5

59. Лайнеравіл, Па., переслано через о. А. Лотовича 55
Зложили:
Дронюк Юрій 5
Кравець Григорій 5
Палюх Симеон 5
Гузела Стефан 10
Путько Михайло 5
Церков св. О. Николая 25

60. Ню Йорк Сіті, переслано через п. С. Дембицького 70
Зложили:
Гулей Атанас 25
Вільк Марія 15
Берків Марія 10
Муращук Юлія 10
Курджос Іван 10

61. Дітройт, Миш., переслано через п. А. Комаринського 175
Зложили:
Тов. Запорожська Січ, від. 75 У. Н. Союза 150
Молодечий Союз, відділ 75 У. Н. Союза 25

62. Комар Олекса, Пасейк, Н. Дж., переслано через о. сов. Л. Левицького 20

63. Бруклин, Н. Й., переслано через п. М. Заверуху 65
Зложили:
Дацко Петро 50
Бричковський Микола 10
Олекса Анна 5

64. Реритен, Н. Дж., переслано через п. Я. Данилюка 135
Зложили:
Туранський Іван 50
Григорчук Стефан 50
Попадюк Николай 10
Данилюк Яків 10
Венгрин Петро 5
Боднар Петро 5
Причка Федір 5

РАЗОМ ДО ДНЯ 3-го МАРТА ЗЛОЖЕНО $85.122.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Громадянин, Милвокі, Вис.—Це гаразд, що Українці гуртуються для доброї громадської роботи. Чим більше руху, тим більше життя.

П. С., Найставн, Филаделфія, Па. — Найлучше зробите, як самі пішлете свою „Свободу", бо ми і так посилаємо чимало даром на всі сторони світа. Лист із Загребу, писаний до Вас **особисто**. Він виразно пише, що писмо виключно для Вашої інформації. Ізза цього не можемо його друкувати.

Й. Б., Ню Йорк. — Із листу Вашої сестри видно, що наш нарід не хоче коритись заволокам. Добре вчинив Ваш шурин, що побив ляцького напасника. А що відтак бідна сестра набіглася страху і за себе і за чоловіка, щоби не спіймали, то воно нічого. Щоби добути волю — треба бути готовим хотяйби і на смерть.

Й. Б., Гемтрамк, Миш. — Лист із Чех пише про дуже вже давні події і вже тепер не цікавий.

Наочний свідок, Ансонія, Конн. — Просимо вибачення, але нищимо усі непоміщені дописі.

С. М., Ню Правіденс, Н. Дж. — Сама правда у тім, що пишете. Неоден каже, що не має $5.00 на оборону рідного краю. А наші браття віддали життя, калікими стали, по вязницях мучаться, голодують по чужих краях. Не в одного в Америці серце каменем стало!

В. Я., Бруклин, Н. Й. — Ваше писмо, прислане Вами в падолисті, вже тепер запізно друкувати. Пишучий це не винен тому опізненню.

Присутний, Майнерсвіл, Па. — Рішуче за мало на Вашу громаду. Шкода, що труджено д. Л. М. Як буде бодай вище пів тисячки, помістимо.

П. М., Клівленд, Огайо. — Лист не говорить нічого цікавого, а подає тільки личний настрій збідованого чоловіка.

М. С., Нюарк, Н. Дж. — Коли сталась така страшна пригода, що наш чоловік убив двоє дітий і себе через брак роботи, то ми дізнаємося з американських часописів. А якби це не було правдою, то нас потягли би до суду.

І. М., Бейон, Н. Дж. — Тішимося, що довідалися, як і що і хто уладжує концерт. Дай Боже хоть з фіру долярів на „Рідну Школу"!

ДОПИСИ.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Коляда на Народний Дім.

Нераз доводилось нам читати дуже сумні вісти про ту руїну, яку заподіяла світова війна, переважно нам, Галичанам. І в нашім місті Косові в першому московському наїзді в 1914 р. упала жертвою наша одинока інституція „Український Народний Дім". Він зістав спалений московською навалою. Наші краяни заопелювали до нас о поміч при відбудові. Нас, Косівчан, є дуже маленька горстка в Пасейку, однак ми стараємось дати їм хотяй маленьку поміч. З нагоди Різдвяних Свят члени „Укр. Бесіди" в Пасейку ходили з колядою на згадану ціль. Тут подає всіх добродіїв, котрі дали коляду, як слідують: М. Кметь $5.00; Н. Бабюк, Н. Кинайлюк, В. Библюк, О. Свитак, В. Лелет і О. Ткачук по $2.00; І. Джуранюк, В. Балагурак, В. Юсипчук, П. Никифорчин, А. Галущинський, М. Стех, Й. Шведюк, М. Лукань, М. Стратийчук, Д. Білох, І. Яцентий, Г. Грицїв, І. Киба, А. Романів, В. Букачук, Ф. Дзирик, М. Мельник і С. Когн по $1.00; Д. Довганюк, В. Вислоцький, Б. Сущинський і В. Галейчук по 50 цнт.; А. Головатчук 25 цнт. Разом $37.25. Крім того „Тов. Укр. Бесіда" устроювало баль дня 4-го лютого на сю саму ціль. Чистого доходу з балю є $60.00. Разом з колядою є $97.25.

Всім жертводавцям і учасникам відбувшогося балю складаємо щиру подяку. — Гроші тимчасово суть в касі „Тов. Укр. Бесіди" в Пасейку, Н. Дж. Коли тільки отримаємо відповідь від Уряду Укр. Н. Дому, сейчас вишлемо згадані гроші.

Василь Юсипчук.

—o—

СЕЙР, ПА.

Національна позичка.

Про громаду Сейр певно мало хто знає, чи істнує вона на світі. Свідомі тут хиба одиниці, а загал дуже слабий в патріотизмі і не дуже прихильний народній справі, а ще в таких випадках де треба дати матеріяльну поміч.

Та мимо того ті одиниці, не зважаючи на ту байдужність, постаралися про це, що зібрали на позичку $140.00, а є надія, що зберуть ще більше. Тепер тут безробітте і трудно вимагати від такого, що вже по рокови або й більше без роботи.

Збираннєм позички занялися д. Андрій Багнюк, Ілія Обух і другі свідомі громадяни.

Кличемо до всіх в нашій місцевости, хто почуває себе щирим сином великого українського народу, а не хоче бути ляцьким наймитом, нехай купить „бонд", котрим поможе прогнати зайдів з своєї рідної хати. Покажім, що хочемо жити, як нарід свобідний!

Прим.: Гроші прислані до офісу У. Н. С., $140,00.

Андрій Багнюк,
секр. 236 від. У. Н. Союза
118 N. River St., Sayre, Pa.

СЕЇ СУБОТИ, 18. МАРЦЯ С. Р.

— відбудеся —

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В ПРЕКРАСНІЙ У. М. С. А. ГАЛИ, 22-га улиця і Евеню „Е", Байон, Н. Дж.

Початок концерту 7.30 вечер точно.

Вступ лише 50 цнт.

Участь в концерті беруть: Два злучені мужеські хори з Нюарку і Пасейку (40 осіб), Укр. Банда тов. Зап. Січи з Пасейку (20 осіб), Орхестра Донських Козаків (Балалайка). A. M. Ramsdell, американський оперовий барітон, С. Савіцький, тенор, М. Микітишин, барітон-бас, і много других українських співаків і музиків.

Злучені хори під дірігентурою **М. Микітишина. Українська Банда** під дірігентурою **Ф. Касселя.** Пяно акомпаністка **Віра Стеткевич.** 61-62

Проситься всіх о численну участь.

Чистий дохід на Рідну Школу в Галичині.

ПОЗІР! AKRON, OHIO І ОКОЛИЦЯ!

Співацький Боян при церкви Сош. св. Духа, Abel, ріг Washington Street, відограє представлення **„УКРАДЕНЕ ЩАСТЄ"** в 5-ох діях, **в неділю, 19-го марта 1922 р.** Режісер Гр. Мончак. Початок о 6-ій годині вечер. Вступ: 50, 25 і 10 центів. Проситься всіх до участи. — КОМІТЕТ. 61

ПОЗІР WOONSOCKET, R. I.

Отсим повідомляється усіх Американських Горожан і Ветеранів українського походження, що збори відбудуться **в неділю, 19. марта** о годині 2-ій пополудни на Блекстон стр., в читальні Просвіти. На сих зборах буде справоздання з дотеперішної діяльности товариства та буде вибір делеґата на Всенародний Зїзд до Вашінґтону. Тому прохається усіх чесних Українців явитися численно, бо кождий свідомий Українець розуміє що в єдности є сила, котра може двигнути нашу галицьку справу на верх перед цілим світом.

ЗА УРЯД УКРАЇНСЬКИХ СІТИЗЕНІВ І ВЕТЕРАНІВ:

Йосиф Липський, предс.;
Дмитро Римінин, секр.;
Андрій Васан, касієр.

ВИСТАВА В НЮ ЙОРКУ.

В друкарни Січового Базару 30 Іст 7-ма улиця буде вистава українських образів через цілий тиждень від 12. до 18. марта. Там також буде можна побачити часописи і видання з Радянської України які щойно надійшли. Отворено кождого дня і в неділю. Вступ вільний. 57-64

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ